

KALENDARIUM
**Przegląd ważniejszych wydarzeń¹
sierpień–wrzesień 2016**
KRAJ

21.08. Minister środowiska, prof. Jan Szyszko, wziął udział w 49th Session of the International Seminars on Planetary Emergencies, która odbyło się w Ettore Majorana Foundation and Centre for Scientific Culture (EMFCSC) w Erice na Sycylii. W ramach panelu dotyczącego klimatologii prof. Szyszko wygłosił referat „Polityka klimatyczna szansą dla zrównoważonego rozwoju w świetle encykliki Ojca Świętego Franciszka Laudato Si’ a Porozumienie Paryskie. Polski punkt widzenia”. Konferencja została zorganizowana przez World Federation of Scientists (WFS) – organizację założoną w 1973 r. przez grupę wybitnych fizyków. Stowarzyszenie kierowane przez prof. Antonina Zichichi zrzesza obecnie ponad 10 tys. badaczy, w większości fizyków. W przeszłości odegrało wybitną rolę w procesie redukcji zbrojeń nuklearnych.

25.08. W Ministerstwie Energii odbyło się pierwsze posiedzenie zespołu ds. opracowania programu dla sektora górnictwa węgla brunatnego na lata 2016–2030. W spotkaniu uczestniczyli naukowcy, przedsiębiorcy, związkowcy oraz pracownicy Ministerstwa Energii. Przewodniczył mu wiceminister energii Grzegorz Tobiszowski. Ustalono, że ostateczna wersja programu zostanie opracowana do końca 2016 r. Strategia rozwoju sektora węgla brunatnego wraz z programem dla górnictwa węgla kamiennego ma być podstawą do opracowania całościowej polityki energetycznej Polski.

31.08–02.09. W malowniczej scenerii Jury Krakowsko-Częstochowskiej, w Kroczycach, odbyło się 9th Geosymposium of Young Researchers “Silesia 2016”. Organizatorem był Wydział Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego, a partnerami m.in. Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy i Przegląd Geologiczny. Spotkanie było przeznaczone dla młodych pracowników nauki, którzy zajmują się geologią, geografiami, geofizyką i ochroną środowiska. Interdyscyplinarny charakter sympozjum jest jego atutem, co sprawia, że interesuje się nim coraz więcej badaczy. Oprócz dziesięciu sesji tematycznych odbyły się wycieczki terenowe, zapoznające uczestników z fenomenami geologicznymi regionu (patrz relacja na str. 784).

5.09–9.09. XXIII Konferencja Stratygrafia Plejstocenu Polski była poświęcona najnowszym wynikom badań dotyczących stratygrafii i paleogeografii czwartorzędu we wschodniej części polskiego Podlasia i zachodniej części białoruskiego Polesia. Pierwsze dwa dni konferencji przeznaczono na sesję referatową, a w pozostałych trzech odbyły się wycieczki terenowe, w tym dwudniowa wyprawa

na Białoruś. Organizatorem konferencji był PIG-PIB oraz Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej. Materiały pokonferencyjne zostaną opublikowane w Studia Quaternaria wydawanym przez PAN.

6.09–8.09. Jak co roku w Krynicy odbyło się Forum Ekonomiczne, które jest uważane za jedno z najważniejszych wydarzeń polityczno-gospodarczych w Europie Środkowej. Tematem przewodnim jego 26. edycji były wyzwania stojące przed współczesną Europą. Ważny akcent to przewijające się wielokrotnie pytanie o solidarność europejską. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele rządów, w tym najwyżsi rangą, decydenci unijni, prezesi firm i wielkich koncernów surowcowych, eksperci oraz ekonomiści, a także liczni dziennikarze. Przybyło ponad 3 tys. gości z Europy, Azji Centralnej i Stanów Zjednoczonych. Organizatorem forum była Fundacja Instytut Studiów Wschodnich.

12–16.09. „Baltic 2016” to skrótowa nazwa konferencji zorganizowanej przez PIG-PIB w Gdańsku, a poświęconej geologii Morza Bałtyckiego. Międzynarodowe spotkanie naukowców z regionu bałtyckiego odbyło się już po raz trzynasty. Patronat honorowy nad wydarzeniem objęli: sekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska, główny geolog kraju prof. Mariusz Orion Jędrysek, marszałek województwa pomorskiego Mieczysław Struk oraz burmistrz Gdańska Paweł Adamowicz. W Centrum Kongresowym na wyspie Ołowianka omawiano najnowsze wyniki badań poświęconych geologii morza, zwłaszcza surowcowych, a także rezultaty prac dotyczących zmian klimatycznych, procesów brzegowych i problemów środowiskowych.

14–18.09. Zainicjowane w 2008 r. ogólnopolskie spotkanie geologów i specjalistów z dziedzin pokrewnych, funkcjonujące pod nazwą Polski Kongres Geologiczny, odbyło się po raz trzeci, tym razem we Wrocławiu. Głównym organizatorem było Polskie Towarzystwo Geologiczne, a współorganizatorami PIG-PIB, Politechnika Wroclawska, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu i Uniwersytet Wroclawski. Pięciodniowe obrady poświęcono w zasadzie wszystkim aspektom nauk o Ziemi, ze szczególnym uwzględnieniem geologii i geofizyki. Wykaz referatów i posterów miał w tym roku imponującą objętość. W ramach kongresu odbyły się dwie sesje specjalne: Młoda Geologia oraz Działalność Państwowej Służby Geologicznej. Organizatorzy przygotowali szereg atrakcji turystycznych – bardzo interesująca była impreza „Geo-biking we Wrocławiu, czyli geoturystyka miejska w wersji XXL”.

¹ Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, ul. Rakowiecka 4, 00-975 Warszawa; mirosław.rutkowski@pgi.gov.pl.

Ostatniego dnia kongresu odbyła się konferencja prasowa PIG-PIB, podczas której prof. Mariusz Orion Jędrysek, sekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska i główny geolog kraju, zadeklarował, że instytut bezpłatnie udostępni wszystkie arkusze seryjnych map geologicznych w skali 1 : 50 000.

15.09. XIV Międzynarodowa Konferencja i Wystawa Nafta–Gaz–Chemia odbyła się w warszawskim hotelu Novotel Airport. Patronat honorowy nad spotkaniem objął

sekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska, główny geolog kraju prof. Mariusz Orion Jędrysek. Niewielkie, ale bardzo kompetentne grono uczestników miało okazję do zapoznania się ze szczegółami rządowej ofensywy dywersyfikacyjnej oraz nowymi możliwościami jakie stwarza dla branży wdrożenie „Planu na rzecz odpowiedzialnego rozwoju”. Prelegentami byli m.in. urzędnicy Ministerstwa Rozwoju, Ministerstwa Energii oraz przedstawiciele komisji sejmowych.

ŚWIAT

27.08–4.09. Odbywający się co cztery lata Międzynarodowy Kongres Geologiczny jest jednym z najważniejszych wydarzeń w środowisku specjalistów, którzy zajmują się naukami o Ziemi. Trzydziesta piąta edycja wielkiej imprezy naukowo-komercyjnej, przygotowanej przez International Union of Geological Sciences (IUGS) oraz Geological Society of South Africa, odbyła się tym razem w Kapsztadzie (RPA). W liczącej prawie 150 lat tradycji kongresów geologicznych jest to dopiero trzecia wizyta kilkudziesięciu tysięcy jego uczestników w Afryce. Tematyka spotkania jak zwykle poruszała wszystkie bez wyjątku dziedziny geologii i nauk pokrewnych, a publikacja materiałów w wydawanym przez IUGS kwartalniku *Episodes* oraz czołowych czasopismach światowych potrwa kilka lat. PIG-PIB wysłał liczną reprezentację swych specjalistów, a także wspólnie ze służbami geologicznymi Hiszpanii, Irlandii, Portugalii i Wielkiej Brytanii przygotował stoisko na targach towarzyszących referatowo-posterowej części spotkania. Liczne imprezy dodatkowe są tradycyjnie atrybutami spotkań kongresowych. Tym razem uwagę przyciągały wycieczki tematyczne, o co nietrudno w tej niezwykle interesującej z geologicznego punktu widzenia części Afryki.

29–31.08. Cieszące się zasłużoną renomą w środowisku geologów, górników i inżynierów budownictwa lądowego stowarzyszenie ISRM – International Society for Rock Mechanics cyklicznie organizuje sympozja w różnych krajach świata. Od dawna przygotowywane spotkanie w Turcji nieoczekiwanie stanęło pod znakiem zapytania z powodu wojskowego zamachu stanu w tym kraju. Mimo wszystko sympozjum zorganizowane w miejscowości Nevşehir, położonej w sercu malowniczej Kapadocji, odbyło się, aczkolwiek z mniejszą niż planowano liczbą uczestników. Organizatorzy z Turkish National Society for Rock Mechanics nadali mu nazwę „Rock Mechanics & Rock Engineering: From the Past to the Future”. Tematyka ponad dwustu zgłoszonych referatów obejmowała bardzo różnorodne aspekty mechaniki skał – od problematyki związanej z prognozowaniem trzęsień ziemi, poprzez użytkowe zastosowanie wiedzy teoretycznej w eksploracji naftowej, szczelnieniu hydraulicznym, budowie podziemnych magazynów i tuneli drogowych, aż po asocjacje kulturowe i historyczne związane z wykorzystaniem kamienia budowlanego.

4–7.09. ECSA 56 to akronim konferencji, która odbyła się w Bremie (Niemcy) pod auspicjami międzynarodowej

organizacji Estuarine Coastal Sciences Association. Organizatorem spotkania było wydawnictwo naukowe Elsevier. Pełna nazwa konferencji brzmi „Coastal systems in transition: From a 'natural' to an 'anthropogenically-modified' state”, co dobrze oddaje tematykę spotkania. Uczestnicy obrad z kilkunastu krajów świata omawiali różnorodne aspekty działalności ludzkiej w zurbanizowanych, gęsto zaludnionych regionach nadbrzeżnych, ze szczególnym uwzględnieniem zanieczyszczenia chemicznego i stanu sanitarnego wód przybrzeżnych oraz presji wywieranej na ekosystemy płytkowodne. Próbowano przede wszystkim odpowiedzieć na pytanie jak ułożyć relacje pomiędzy systemami naturalnymi i antropogenicznymi, żeby nie doprowadzić do pogorszenia stanu zarówno jednych, jak i drugich.

6–9.09. Uniwersytet w Granadzie jest podobnie jak PIG-PIB szczęśliwym posiadaczem unikatowego w skali światowej urządzenia SHRIMP model IIe/MC. Mikrosonda jonowa w hiszpańskim laboratorium IBERSIMS działa nieco dłużej niż polska, bo od 2011 r., ale zasoby wiedzy praktycznej zgromadzonej w obu ośrodkach są porównywalne, co daje im przewagę organizowania warsztatów dla naukowców zainteresowanych zastosowaniem technologii SHRIMP w swoich badaniach. Dlatego kolejne, ósme już spotkanie robocze połączone ze szkoleniem obie instytucje przygotowały wspólnie, a odbyło się ono w Granadzie. Podczas warsztatów omawiano i demonstrowano *in situ* zadziwiające możliwości aparatury, sposoby organizacji laboratoriów przygotowujących próbki oraz zastosowanie metod statystycznych do selekcji ziaren i analizy wyników.

8.09. Polsko-Duńskie Forum Biznesu z udziałem prezydenta Andrzeja Dudy odbyło się w Kopenhadze. Podczas pozornie niezwiązanego z geologią spotkania omawiano jednak temat, który pozostaje w polu zainteresowań geologów surowcowych – rurociąg Baltic Pipe. Magistrala o przepustowości rocznej 10 mld m³, biegnąca pod wodą od miejscowości Avedore w okolicach Kopenhagii do Niechorza na Pomorzu Zachodnim, mogłaby połączyć systemy gazowe Polski i Danii. Umożliwiłoby to bezpośrednią dostawę gazu ziemnego z szelfu norweskiego, na którym operuje już PGNiG. Podczas ceremonii otwarcia forum prezydent Duda powiedział, że studium wykonalności projektu zostanie przedstawione jeszcze w bieżącym roku. Duński operator systemu przesyłowego Energinet.dk poinformował w maju, że gazociąg mógłby zostać ukończony w 2022 r.